

Tomasz Sawicki

Gniezno, st. 17a, woj. poznańskie,
AZP 50-34/-

Informator Archeologiczny : badania 31, 289-290

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Materiały przechowywane są w zbiorach Muzeum Archeologicznego w Gdańsku.
Badania zakończono.

Głogów–Stare Miasto, kwartał A-18, gm. loco, woj. legnickie - patrz: późne średniowiecze

Głogów–Stare Miasto, kwartał A-20, gm. loco, woj. legnickie - patrz: późne średniowiecze

Głogów–Stare Miasto, kwartał A-28, cz. północna, gm. loco, woj. legnickie - patrz: późne średniowiecze

Głogówek, st. 32, gm. loco, woj. opolskie - patrz: neolit

Gniezno, st. 13b, gm. loco, woj. poznańskie - patrz: wczesne średniowiecze

GNIEZNO, st. 17a, woj. poznańskie, AZP 50-34/-

- przedwale południowe III podgrodzia (część wschodnia) gnieźnieńskiego zespołu grodowego — wczesne i późne średniowiecze, okres nowożytny

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Tomasza Sawickiego (Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie). Finansowane przez Komitet Badań Naukowych i Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Trzeci sezon badań. Łącznie przebadano powierzchnię 50 m².

Na osi północ-południe założono wykop o wymiarach 5 x 10 m, zlokalizowany na południowym stoku ogrodów należących do kanonii przy ul. Łaskiego 3 — teren ten ma być adaptowany na parking. Celem badań było rozpoznanie stratygrafii w obrębie wschodniej części przedwala podgrodzia III od strony południowej (stok w kierunku ul. Słomianka). Był to dawniej teren podmokły, stąd też spodziewano się m.in. natrafić na obfitujące w materiał warstwy śmietniskowe. W pełnym zakresie wykop eksplorowano do głębokości 1,5/1,7 m p.p.t., rejestrując współczesne nawarstwienia niwelacyjne (warstwa I). Do dalszej eksploracji przeznaczono część południową wykopu. Wyróżniono tam: warstwę II (głębokość około 2-2,5 m), tj. humus właściwy, odłożony w okresie od około XVIII w. do lat trzydziestych XX w.; warstwę III (głębokość 2,5-3,25 m), głównie z materiałem nowożytnym z około XVII w. (w tym liczne fragmenty kafla); warstwę IV (głębokość 3,25-4,15 m), jasnobrunatną z domieszką próchnicy, z materiałem nowożytnym i późnośredniowiecznym (głównie ceramiką z XV w.). W warstwie tej, we wkopie na głębokości około 4,1 m, odsłonięto spoczywającą na podsypce żwirowej sosnową rurę wodociągową. Ta silnie sprasowana przez nacisk gruntu rura miała średnicę 30-40 cm i składała się z dwóch odcinków. Sposobu ich łączenia nie udało się odtworzyć (nie stwierdzono dodatkowych elementów łączących). Oś rury przebiegała w kierunku zachód-wschód i prawdopodobnie sięgała jeziora Jelonek na zachodzie. Jej wstępne datowanie przypada na początek XVII w. Pod poziomem rury wodociągowej, na głębokości 4,15-5,20 m, wyróżniono kolejną warstwę, późnośredniowieczną (V), zawierającą dość liczny materiał ceramiczny z XV w. (siwaki). Pod tą warstwą występowała kilkunastocentymetrowa warstwa (VI) białawego piasku, w którym znaleziono rylce z poroża (wczesne średniowiecze?). Poniżej, do osiągniętej głębokości 5,5 m, występowały szare iły. Materiał wczesnośredniowieczny występował w warstwach przemieszanych, głównie w warstwie II, III i IV. Poza ceramiką w warstwie II znaleziono 3 rylce z poroża i kości. Na uwagę zasługują również przedmioty o późniejszej chronologii, m.in. fragmenty podków, podkówka do buta, sprzączki do pasów, odważnik (?) żelazny i moneta (szeląg?).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie
Badania nie będą kontynuowane.

Gniezno, st. 60, gm. loco, woj. poznańskie - patrz: wczesne średniowiecze

Goraszowice, st. 12, gm. Otmuchów, woj. opolskie - patrz: środkowa i późna epoka brązu

Gorzów Wielkopolski, st.15, Stary Rynek, gm. loco, woj. gorzowskie - patrz: późne średniowiecze

Gorzów Wielkopolski, st. 173, ul. Pocztowa 3, gm. loco, woj gorzowskie – patrz: późne średniowiecze

GRÓDEK, st. 1, gm. loco, woj. białostockie, AZP 38-91/5

- grodzisko wczesnośredniowieczne
- rezydencja rodziny Chodkiewiczów (II poł. XV-XVIII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 1 do 30 lipca przez mgr Halinę Karwowską (Państwowe Muzeum w Białymstoku). Finansowane przez PSOZ i Urząd Gminy w Gródku. Szósty sezon badań. Przebadano powierzchnię 299 m².

Kontynuowano prace ziemne rozpoczęte w 1996 r. w związku z rozpoznaniem założeń drewnianego budynku zlokalizowanego w zachodniej części rezydencji oraz prace eksploracyjne w centralnej części stanowiska.

We wschodniej części budynku (północna część wykopu 16C i południowo-zachodnia część wykopu 16A) na głębokości około 0,70 m od poziomu dani, w warstwie pomarańczowego żwiru uwidocznił się zarys prostokątnej konstrukcji ceglanej, będącej podstawą pieca, której czytelne wymiary wynosiły 3,2 x 1,1 m. Część północno-zachodniej podstawy została zniszczona przez wkop współczesny. Zewnętrzny zarys konstrukcji tworzyły dwa rzędy cegieł ułożonych „jedna na drugiej”, licami do góry. Pojedynczy rząd cegieł ułożonych wozówkami do góry dzielił podstawę pieca na dwie komory, które od wewnątrz wylepiono gliną grubości około 0,5-0,7 cm. Dno konstrukcji było również wyłożone ceglami. Eksploracja obiektu dostarczyła dwu fragmentów silnie skorodowanych przedmiotów żelaznych.

Prace ziemne dostarczyły interesującego zbioru zabytków ruchomych, na który złożyły się: 6971 fragmentów ceramiki, 2555 ułamków szkła okiennego i naczyniowego, 553 przedmioty metalowe (m.in. gwoździe, okucia, zawiasy, klucze, noże), destrukty kości zwierzęcych oraz niewielki zbiór kafli piecowych (garnkowych i płytowych).

W skład zbioru określonego jako przedmioty metalowe wchodzi również 13 monet. Są to głównie szelągi koronne i litewskie Jana Kazimierza, poza tym na uwagę zasługują: półzłotówka koronna Stanisława Augusta Poniatowskiego (1767) oraz szeląg ryski (1577).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Państwowym Muzeum w Białymstoku. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Biuletynie Konserwatorskim”.

Badania będą kontynuowane.

IŁAWA, st. I, wykop 5, gm. loco, woj. olsztyńskie

- miasto nowożytne (XVI-XX w.)

Nadzory archeologiczne przy pracach ziemnych pod rozbudowę piwnicy, przeprowadzone we wrześniu przez mgr. Adama Mackiewicza (ARCHEO-ADAM). Finansowane przez D. Chmielewskiego. Pierwszy sezon badań. Nadzorowana powierzchnia wynosiła około 25 m².

Nadzór prowadzono ze względu na istnienie w tym miejscu (rejon obecnego parku przy ul. Niepodległości) cmentarza (zaznaczony na planie wykonanym w 1753 r. przez Stanniusa, oraz na planie wykonanym przez porucznika von Pippowa w 1810 r.). Prace prowadzono przy pomocy sprzętu mechanicznego ze względu na grube (około 3 m.) nawarstwienia zasypiskowe. Wykop miał kształt nieregularnego czworoboku o wymiarach 5 x 4 x 7 x 2m. Stwierdzono występowanie dużej miąższości warstw zasypiskowych powstałych częściowo w drugiej połowie XIX wieku i w dużej części po roku 1945, a zwłaszcza w latach 70-tych XX w. na skutek wznoszenia pawilonów handlowo-usługowo-gastronomicznych, między innymi segmentu, w obrębie którego wykonany został obecny wykop, a także w wyniku prac pod uzbrojenie tego rejonu miasta. Do głębokości 1, 2 m od powierzchni wystąpiła warstwa szarej piaszczystej ziemi, żółtych piasków oraz żwirów, a także gruzu ceglano-cyglanego z szarym piaskiem i szarą piaszczystą ziemią. Poniżej zalegała gruba, wtórnie przemieszana warstwa szarej, piasz-